

Zandwin- en Natuurontwikkelingsplan "Over de Maas"

**Toetsingsadvies over het milieurapport (MER/SMB)
en de aanvulling daarop**

24 april 2006 / rapportnummer 1343-145

commissie voor de milieueffectrapportage

Provinciale Staten provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

uw kenmerk
2005-005444

uw brieven
1 november 2005 en
12 april 2006

ons kenmerk
1343-146/Dr/jr

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER/SMB
Zandwin- en natuurontwikkelingsplan
"Over de Maas" en de aanvulling daarop

doorkiesnummer
(030) 234 76 06

Utrecht,
24 april 2006

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieurapport (MER/SMB) ten behoeve van de besluitvorming over Zandwin- en natuurontwikkelingsplan "Over de Maas" en de aanvulling daarop.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. J.G.M. van Rhijn
Voorzitter van de werkgroep m.e.r./smb
Zandwin- en natuurontwikkelingsplan
"Over de Maas"

Toetsingsadvies over het milieuraapport (MER/SMB)
Zandwin- en Natuurontwikkelingsplan "Over de Maas"
en de aanvulling daarop

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieuraapport (MER/SMB) over het Zandwin- en Natuurontwikkelingsplan "Over de Maas" en de aanvulling daarop,

uitgebracht aan de Provinciale Staten van Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r./smb
Zandwin- en Natuurontwikkelingsplan "Over de Maas",

de secretaris

dr. G.P.J. Draaijers

de voorzitter

drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 24 april 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER/SMB.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
2.2.1 Meest milieuvriendelijke alternatief.....	2
2.2.2 Effectbepaling.....	4
2.2.3 Alternatievenvergelijking	6
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER/SMB MET AANBEVELINGEN	6
3.1 Geluid.....	6
3.2 Luchtkwaliteit.....	7

BIJLAGEN

1. Brieven van het bevoegd gezag d.d. 1 november 2005 en 12 april 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving op 8 november 2005 en 19 april 2006 in de Staatscourant
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De Provincie Gelderland is voornemens om via een partiële streekplanherziening de winning van beton- en metselzand mogelijk te maken in de Maasuitwaarden 'Over de Maas' en 'Moleneindse Waard', gelegen op de noordoever van de Maas in de gemeente West Maas en Waal. De zandwinning zal geschieden in combinatie met natuurinrichting van het gebied.

Bij brief van 1 november 2005¹ heeft de Provincie Gelderland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieurapport (MER/SMB). Het MER/SMB is op 10 november 2005 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER/SMB, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER/SMB op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER/SMB die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van de Wet milieubeheer⁵ toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 13 oktober 2003;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER/SMB in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit/de besluiten over de partiële streekplanherziening. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

De Commissie heeft bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen tussentijds tekortkomingen geconstateerd, die zij essentieel

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Artikel 7.26, lid 1, artikel 7.20, lid 4 en artikel 7.10.

achtte voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de verdere besluitvorming. Daarom heeft de Commissie aan de initiatiefnemer om extra informatie gevraagd. Deze informatie is 27 maart 2006 aan de Commissie ter beschikking gesteld en vervolgens bij de beoordeling betrokken. De Commissie beveelt aan om dit stuk zo spoedig mogelijk openbaar te maken doch uiterlijk bij de standpuntbepaling over de partiële streekplanherziening⁶.

2. OORDEEL OVER HET MER/SMB

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **in het MER/SMB tesamen met de aanvulling de essentiële informatie aanwezig is** om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming. Het MER/SMB en de aanvulling zijn goed leesbaar en voorzien van goed kaartmateriaal.

Aanvankelijk constateerde de Commissie in het MER/SMB enkele essentiële tekortkomingen. Deze hadden betrekken op de invulling van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma), de effectbepaling en de alternatievenvergelijking. De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie. De Commissie vindt de aanvulling op het MER/SMB zeer goed verzorgd, zowel wat betreft opzet als wat betreft de kwaliteit van de geleverde informatie.

Paragraaf 2.2. geeft een toelichting op het oordeel.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Meest milieuvriendelijke alternatief

Onderbouwing keuzes in mma en voorkeursalternatief

In het MER/SMB wordt onvoldoende onderscheid gemaakt tussen de ontwikkeling van het mma en het voorkeursalternatief. Het mma moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. In het voorkeursalternatief kan vervolgens (gemotiveerd) een aantal concessies aan het milieubelang gedaan worden. Voor de onderbouwing van gemaakte keuzes is het nodig helder de hiërarchie in projectdoelstellingen aan te geven, als ook de hardheid van de projectrandvoorwaarden gesteld door het Waterschap en de Ministeries van LNV en van V&W.

De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB helder onderscheid te maken tussen de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief en van het voorkeursalternatief. De hiërarchie in projectdoelstellingen moet worden aangegeven, als ook de hardheid van de projectrandvoorwaarden gesteld door het Waterschap en de Ministeries van LNV en van V&W. Aangegeven moet worden hoe de keuzes in het mma en het voorkeursalternatief hierdoor worden beïnvloed/bepaald. De aanvulling op het MER voorziet in de benodigde informatie.

⁶ De Commissie heeft inmiddels vernomen dat de aanvulling op het MER/SMB in de periode van 20 april tot en met 17 mei 2006 ter inzage zal worden gelegd. Zij heeft de inspraakreacties op de aanvulling niet mee kunnen nemen in haar beoordeling.

Mogelijkheden voor getijdewerking in andere plasdelen

Een voorwaarde voor het initiatief is dat er uiteindelijk geen sprake mag zijn van diepe plassen zonder leven. Mogelijkheden om dit te helpen realiseren zijn de aanwezigheid van de stuw (introductie van meestromende geul via plaspeildifferentiatie), een open verbinding met de Maas (getijdewerking) en peilverschillen (kwel). In het MER/SMB is voor het mma gekozen voor het principe van doorstroming gebaseerd op plaspeildifferentiatie om tegemoet te komen aan de voorwaarde van het Waterschap dat hydrologische effecten naar de binnendijkse omgeving zoveel mogelijk vermeden moeten worden. Alléén in de plas van Voorne zal onder invloed van getijdenwerking een beperkte getijdeslag optreden (10-15 cm). De mogelijkheden en de effecten van getijdenwerking in de andere plasdelen van Over de Maas zijn niet aangegeven. De Commissie acht het goed denkbaar dat benutting van getijdenwerking in deze plassen positief kan bijdragen aan de gewenste natuurontwikkeling. Het mma zou hierdoor mogelijk kunnen worden verbeterd.

De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB na te gaan in hoeverre getijdenwerking ook in andere plasdelen van Over de Maas gerealiseerd kan worden. Daarbij moet aangegeven worden welke (extra) kansen dit geeft voor natuurontwikkeling en in welke mate daarbij mogelijk optredende negatieve effecten voor de landbouw gemitigeerd kunnen worden.

De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie. Aangegeven is dat de natuurwaarde in de andere plasdelen door getijdewerking positief beïnvloed zal worden. Mitigerende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen kunnen bestaan uit plasaanpassingen in het beïnvloede deel van het binnendijkse gebied (hogere peilen in de zomer, lagere peilen in de winter).

Mogelijkheden voor behoud oeverwal

In het mma wordt ten behoeve van de nevendoelstelling 'rivierverruiming' de in het plangebied voorkomende oeverwal deels afgegraven⁷. De Commissie constateert dat de oeverwal van belang is als hoogwatervluchtplaats in geval van begrazing en daarnaast een belangrijke cultuurhistorische waarde heeft. Uit de inspraakreacties komt bovendien naar voren dat de oeverwal voor een belangrijk deel het uitzicht vanuit de Lithse zijde op het plangebied bepaalt⁸.

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB ten behoeve van het mma aan te geven welke mogelijkheden aanwezig zijn om de oeverwal zoveel mogelijk te behouden. Aangegeven moet worden welke bijdrage eventuele afgraving levert aan de rivierverruiming en dit diende afgewogen te worden tegen de bovengenoemde effecten van het behoud van de oeverwal.

In de aanvulling op het MER/SMB wordt gesteld dat 'gezien de hardheid van de toekomstige noodzaak voor extra rivierverruimende (veiligheids)maatregelen het onverantwoord is hier bij dit initiatief geen rekening mee te houden'. De Commissie merkt hierover op dat er momenteel nog grote onzekerheid bestaat over de toekomstige afvoeren.

⁷ De Commissie constateert dat ook andere elementen met cultuurhistorische waarde (oude Maasmeander en kronkelwaard) niet sterk in de vormgeving van het mma terug zijn te vinden.

⁸ Zie hiervoor onder andere de inspraakreacties van de Gemeente Lith en de bewonersvereniging Zanderover (inspraakreacties 6 en 12, bijlage 4).

- De Commissie adviseert ten behoeve van de verdere besluitvorming de wenselijkheid, mogelijkheden en consequenties aan te geven van overwalafraving in een later stadium, bijvoorbeeld over 20-30 jaar als meer zicht bestaat op daadwerkelijk optredende afvoeren.

2.2.2

Effectbepaling

Geluid

In de richtlijnen is gevraagd de te verwachten laagfrequente geluidniveaus in de woonomgeving aan te geven, als ook mogelijke mitigerende maatregelen. De Commissie is het niet eens met de constatering in het MER/SMB (p. 126) dat deze geluidniveaus pas te bepalen zijn op het moment dat ze optreden. In meerdere MER-projecten is onderzoek naar laagfrequent geluid uitgevoerd. Zo is bijvoorbeeld voor het MER Grensmaas inzicht geboden in de te verwachten laagfrequente geluidemissie bij de grindwinning en tot op welke afstand en gedurende welke perioden hierdoor hinder kan optreden.

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB de laagfrequente geluidniveaus te voorspellen, gebruikmakend van methoden zoals onder andere toegepast in het MER Grensmaas. Aangegeven moet worden welke preventieve en mitigerende (brongerichte) maatregelen mogelijk zijn.

In de aanvulling op het MER/SMB is nogmaals aangegeven dat nog niet bekend is welke winwerktuigen, in welke samenstelling en op welke locaties zullen worden ingezet en dat het daarom nu nog niet mogelijk is de hinder door laagfrequente geluidniveaus te prognosticeren. Wel is aangegeven dat hinder verwacht kan worden en dat deze zal worden bepaald in het kader van de vergunningverlening. In de aanvulling op het MER/SMB zijn wél mogelijke preventieve en mitigerende maatregelen aangegeven. Hieruit blijkt dat hinder door laagfrequent geluid voor een belangrijk deel mitigeerbaar is.

- De Commissie adviseert voorafgaand aan de vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer inzicht te verschaffen in de laagfrequente geluidemissie en –immissie, alsmede in de effecten van mitigerende maatregelen. Indien in de vergunning grenswaarden worden opgenomen, kunnen deze gebaseerd worden op de grenswaarden genoemd in het rapport van Peutz & Associates, dat in opdracht van het Ministerie van VROM is opgesteld⁹.

Natuur

In het MER/SMB is aangegeven dat in de omgeving van Fort Voorne grondwaterstandsaling de daar voorkomende kleinschalige en waterstandsafhankelijke natuurwaarden mogelijk negatief kan beïnvloeden. In het studiegebied komen populaties voor van beschermde soorten die genoemd staan in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Het betreft bijvoorbeeld de modderkruiper, rugstreeppad en kamsalamander. Genoemde beschermde soorten zijn (mede)afhankelijk van binnendijkse landschapselementen (poelen nabij Fort Voorne). Niet is aangegeven hoe groot deze populaties zijn, wat de biotoopvereisten zijn, waar die biotopen voorkomen en wat de kans is op verstoring door het voornemen (c.q. grondwaterstandsaling).

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB op basis van bestaand onderzoek aan te geven in welke mate aanwezige beschermde planten- en diersoorten voorkomen, wat hun biotoopvereisten zijn, waar deze

⁹ M. Vercammen (1990), 'Laagfrequent geluid – grenswaarden, overdracht en meten'. Peutz B.V. rapportnummer R548-13.

biotopen voorkomen en wat de kans is op verstoring door het voornemen. Speciaal aandacht moet gegeven worden aan de zeldzame soorten. Deze staan in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75 Ffw). Aangegeven moet worden in hoeverre dit een invloed heeft voor de keuzes in het mma en voorkeursalternatief.

De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie. Aangegeven is dat in de invloedssfeer van het initiatief drie beschermde plantensoorten, zes beschermde vleermuissoorten en twee beschermde amfibieënsoorten voorkomen. Mogelijk kunnen de amfibieënpopulaties schade ondervinden indien er geen mitigerende maatregelen worden getroffen in geval van grondwaterstands dalingen.

Landschap/cultuurhistorie

In het MER/SMB wordt bij de vermelde grondwaterstands daling in de omgeving van Fort Nassau niet ingegaan op eventuele zettingsschade aan de daar voorkomende monumentale bebouwing (Voorne 13) en een eventueel negatief effect op archeologische restanten bij Fort Voorne¹⁰.

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB voor de omgeving van Fort Nassau aan te geven of en in welke mate zettingsschade optreedt aan monumentale bebouwing en in hoeverre aanwezig bodemarchief wordt aangetast door het voornemen. Nagegaan moet worden in hoeverre dit een invloed heeft op de keuzes in het mma en voorkeursalternatief.

De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie. Berekend is dat de zettingsschade zeer beperkt (verwaarloosbaar) zal zijn. In de aanvulling wordt geadviseerd om peilbuis- en zettingsmetingen uit te voeren voor aanvang en tijdens zandwinning, om te kunnen beoordelen of de zettingsschade inderdaad verwaarloosbaar is. De Commissie onderschrijft dit advies.

Nat- en droogteschade

In het MER/SMB zijn de effecten van het plaspeilbeheer (plassen met peildifferentiatie en getijdewerking) onvoldoende gekwantificeerd. Plaspeildifferentiatie wordt mogelijk pas gerealiseerd nadat de winperiode is afgesloten omdat de plassen tot dat moment bereikbaar moeten zijn voor schepen. De binnendijks optredende nat- en droogteschade voor natuur en landbouw tijdens en na de winperiode en de daarbij mogelijke mitigerende maatregelen zijn in het MER/SMB niet inzichtelijk gemaakt.

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER de mogelijke hydrologische effecten van plaspeilen, en met name de binnendijks optredende nat- en droogteschade voor natuur en landbouw te kwantificeren. Inzicht moet worden gegeven in de te verwachten nat- en droogteschade tijdens de winperiode. Ook dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen tijdens en na de winperiode getroffen kunnen worden en wat daarvan het effect zal zijn. De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie.

¹⁰ Deze ontbreken ten onrechte in de archeologische rapportage bij het MER/SMB (ARC-publicaties 114, Groningen 2004), maar zijn in 1995 aangetroffen bij archeologisch onderzoek ten behoeve van de dijkverbetering ter plaatse (RAAP-rapport 141, Amsterdam 1995).

2.2.3

Alternatievenvergelijking

Overzichtstabel en kwantificering en waardering van effecten van mma

In het hoofdstuk 'Beschouwing van alternatieven en ontwikkeling mma' ontbreekt een overzichtstabel van de effecten van de vier beschouwde alternatieven (1A, 1B, 1C en 2) en de effecten bij autonome ontwikkeling. Dit gemis betreft zowel de absolute omvang van de effecten (in aantallen, cm, ha, ed.) als de waardering van de effecten (--,-,0,+,++). Dit overzicht is nodig om de gevolgde redenering om te komen tot het mma goed te kunnen volgen.

De effecten van het mma worden wel in beschrijvende zin besproken, maar niet gekwantificeerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de effecten op water en geluid. Hierdoor wordt onvoldoende inzicht verkregen in de in het mma ten opzichte van de overige alternatieven bereikte milieuwinst.

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB een overzichtstabel op te nemen van de effecten van de vier beschouwde alternatieven en van de autonome ontwikkeling op te stellen en als basis te gebruiken voor de onderbouwing van het mma. De effecten van het mma moeten gekwantificeerd en gewaardeerd worden en worden afgezet tegen de effecten van de overige alternatieven. De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie.

Effectscores ten opzichte van de autonome ontwikkeling

De Commissie constateert dat de effectscores (die gelden ten opzichte van de autonome ontwikkeling) in een aantal gevallen aan de optimistische (positieve) kant lijken te zijn. Tevens wordt vastgesteld dat de relatie met de autonome ontwikkeling niet altijd even duidelijk is.

De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER/SMB de scores ten opzichte van de autonome ontwikkeling voor de verschillende criteria nader te onderbouwen en bij de vaststelling van de scores een worst-case benadering te volgen, zoals ook gevraagd in de richtlijnen. De alternatieven moeten daarbij consequent gescoord te worden ten opzichte van de score bij autonome ontwikkeling.

De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie. De Commissie merkt op dat de scores neutraal (0) voor laagfrequent geluid in de aanvulling op het MER/SMB alléén correct zijn als de laagfrequente geluiddiminutie daadwerkelijk gemitigeerd wordt en daarmee grenswaarden niet overschrijdt.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER/SMB MET AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

3.1 Geluid

Het voorkeursalternatief (mma) is voor wat betreft de effecten op het woon- en leefmilieu afgeleid van variant 1C, zijnde de voor woon- en leefmilieu meest gunstige variant. Variant 1C leidt tot de minste geluidseffecten op de woon-

kern. Desondanks zal de richtwaarde van 40 à 45 dB(A) en de grenswaarde van 50 dB(A)-etmaalwaarde¹¹ op de gevels van woningen worden overschreden. De genoemde mitigerende maatregelen (p. 117 van het MER/SMB en op p. 40 van de aanvulling) kunnen zeer ingrijpend zijn, waarbij op voorhand niet duidelijk is of hiermee de overschrijdingen teniet worden gedaan. Zo zal het niet of uiterst beperkt werken in de avondperiode een aanzienlijke toename (20 à 30%) van de totale realisatieduur inhouden. De mitigerende maatregelen opgenomen in het mma (p. 148 van het MER) lijken niet afdoende om aan de richt- en grenswaarden te voldoen.

- De Commissie adviseert ten behoeve van de vergunningverlening aan te geven welke mitigerende maatregelen genomen zullen worden om aan de grenswaarde voor de 50 dB(A)-etmaalwaarde te voldoen. Geef aan welke consequenties aan mitigerende maatregelen verbonden zijn.

3.2 Luchtkwaliteit

In het MER/SMB is aangegeven dat de werkzaamheden tijdelijk zullen leiden tot een verhoging van de al bestaande overschrijding van de grenswaarde voor de etmaalgemiddelde concentratie van fijn stof (PM₁₀).

In de aanvulling op het MER/SMB en het vervolg luchtkwaliteitsonderzoek uit 2006 is beargumenteerd dat de verhogingen van de bestaande overschrijdingen kleiner zijn dan in het MER/SMB aangegeven. Dit is het gevolg van andere uitgangspunten ten aanzien van brandstofgebruik van kranen, winzuigers e.d. door de inzet van andere typen, vanwege de toepassing van vrachtwagens in plaats van dumptrucks en vanwege een wijziging van het aantal schepen. Niet is aangegeven welke mitigerende maatregelen, aanvullend op de beschreven roetfilters¹², genomen zullen worden zodat per saldo de luchtkwaliteit niet verslechtert.

- De Commissie adviseert ten behoeve van de vergunningverlening aan te geven welke mitigerende maatregelen genomen opdat per saldo aan het stand-still principe van het besluit luchtkwaliteit 2005 wordt voldaan. Tevens adviseert zij bij de bepaling van de gevolgen van het initiatief voor de luchtkwaliteit uit te gaan van de meest recente gegevens omtrent achtergrondconcentraties

In de 'Ontwerp-partiële herziening betreffende Over de Maas / West Maas en Waal van het streekplan Gelderland 2005' en in de aanvulling op het MER/SMB is aangegeven dat elders geen of minder zand gewonnen hoeft te worden om aan de nationale behoefte te voldoen en er daarom elders minder emissie plaatsvindt. Dit acht de Commissie onvoldoende als toepassing van de saldobenadering uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 en de Regeling saldering luchtkwaliteit. Er is immers geen functionele of geografische samenhang tussen de genoemde zandwinningsprojecten. Kwantitatief zal moeten worden

¹¹ Op basis van een bestuurlijk afwegingsproces (Raad van State, uitspraak d.d. 1 juni 2001, nr. E03.98.1558), waarbij een goede onderbouwing noodzakelijk is waarin factoren als de hoogte van de geluidbestrijdingskosten, beperking van winningmogelijkheden, de termijn waarvoor de ontgrondingvergunning is verleend, de omvang van de nog te ontgronden percelen en de duur van de winning nabij geluidgevoelige bestemmingen een rol spelen, kunnen op basis van de Circulaire Natte grindwinnings hogere grenswaarden ook voor zandwinning worden gehanteerd (tot een maximum van 60 dB(A)). In beginsel vallen zandwinnings echter niet onder de Circulaire Natte grindwinnings.

¹² Roetfilters leiden tot een reductie van de fijn stofemissie, echter niet tot een reductie van de NO₂-emissie, zoals in het rapport over het luchtkwaliteitsonderzoek uit 2005 is aangegeven.

aangetoond dat minimaal sprake zal zijn van stand-still (geen achteruitgang luchtkwaliteit) en dat voldaan wordt aan de gestelde beperkingen aan de saldobenadering qua inhoud, plaats en tijd.

- De Commissie adviseert bij toepassing van de saldobenadering uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 kwantitatief inzichtelijk te maken dat minimaal sprake is van een stand-still situatie wat betreft luchtkwaliteit of dat voldaan wordt aan de beperkingen gesteld aan de saldobenadering qua inhoud, plaats en tijd.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieurapport (MER/SMB)
Zandwin- en Natuurontwikkelingsplan "Over de Maas"
en de aanvulling daarop

(bijlagen 1 t/m 4)

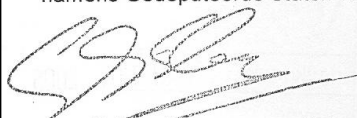
BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 november 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten		provincie GELDERLAND										
Commissie voor de milieueffectrapportage T.a.v. de werkgroepsecretaris, de heer dr. G.P.J. Draaijers Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		Bezoekadres Huis der Provincie Markt 11 Arnhem Postadres Postbus 9090 6800 GX Arnhem telefoon (026) 359 91 11 telefax (026) 359 94 80 e-mail post@gelderland.nl internet www.gelderland.nl										
datum 1 november 2005	zaaknummer 2005-005444	<table border="1"><tr><td></td><td>Commissie voor de milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td colspan="2">ingekomen : 9 NOV. 2005</td></tr><tr><td colspan="2">nummer</td></tr><tr><td colspan="2">dossier 1343-70 t/m 76</td></tr><tr><td colspan="2">kopie naar : Dr Jc</td></tr></table>		Commissie voor de milieu-effectrapportage	ingekomen : 9 NOV. 2005		nummer		dossier 1343-70 t/m 76		kopie naar : Dr Jc	
	Commissie voor de milieu-effectrapportage											
ingekomen : 9 NOV. 2005												
nummer												
dossier 1343-70 t/m 76												
kopie naar : Dr Jc												
onderwerp Ontwerp-partiële streekplanherziening en milieueffect- rapportage Over de Maas												
Geachte heer Draaijers, Voor het Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas is een milieueffectrapport/strategische milieubeoordeling (MER/SMB) opgesteld in het kader van de procedure voor vaststelling van de partiële herziening van het Streekplan Gelderland 2005 betreffende Over de Maas/West Maas en Waal. De zandwinning en natuurontwikkeling zal plaatsvinden in de Maasuiterswaarden Over de Maas en Moleneindsche Waard ten zuidwesten van het dorp Alphen in de gemeente West Maas en Waal. Hierbij zenden wij u 10 exemplaren van het MER/SMB en van het ontwerp van genoemde streekplanherziening. Wij hebben het MER/SMB aanvaard op 25 oktober 2005 en ingeschreven onder zaaknummer 2005-005444. Tevens sturen wij u bij dezen in 10-voud de bekendmaking van de terinzagelegging van het MER/SMB en het ontwerp-plan. Ter aanvulling op de bekendmaking: de hoorzitting vangt aan om 19.30 uur. Adviesaanvraag Wij verzoeken u uw advies uiterlijk vijf weken na afloop van de periode van terinzagelegging uit te brengen.												
inlichtingen bij e-mail verzonden	dhr. H. Kimmels h.kimmels@prv.gelderland.nl - 8 NOV. 2005	doorkiesnr. (026) 359 98 06 BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824 ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463 Postbank-girorekening 869762 BTW nr. 001825100.B03 IBANnr.: NL74BNG0285010824 SWIFT/BIC: BNGHNL2G										

Wij stellen het op prijs wanneer u bij correspondentie over deze zaak het vorengenoemde zaaknummer vermeldt.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

drs. G.J. Slag H 245-1
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
onderafdelingshoofd Algemeen Ruimtelijk Beleid
van de afdeling Ruimtelijke Ordening

kopie:

- REW/LG/VH, J. Bouw
- REW/RO/ARB, H. Kimmels

bijlagen:

- cd-rom MER (10x)
- bekendmaking (10x)
- ontwerp-plan (10x)
- MER-map
- archeologisch onderzoek
- onderzoek luchtkwaliteit

coll. -/ 1
code: 00055108.doc/TW

Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 april 2006

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

Commissie voor de milieueffectrapportage
T.a.v. de heer G. Draaijer,
werkgroepsecretaris
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

datum
12 april 2006

zaaknummer
2005-005444

onderwerp
Aanvulling MER/SMB Zandwin- en natuurontwikkelingsproject Over de Maas

Commissie voor de milieueffectrapportage	
14 APR. 2006	
ingekomen:	
nummer:	
dossier:	1343-135 4m 137
kopie naar:	DR JR

Geachte heer Draaijer,

Het MER/SMB voor het zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas hebben wij u toegezonden bij brief van 1 november 2005, zaaknummer 2005-005444, met het verzoek ons daarover van advies te dienen. Tevens zonden wij u een exemplaar van het ontwerp van de partiële herziening van het Streekplan Gelderland 2005 betreffende Over de Maas/West Maas en Waal. U heeft ons laten weten dat het MER/SMB enkele essentiële tekortkomingen bevat.

Deze hebben betrekking op:

- de invulling van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA);
- de effectbepaling; en
- de alternatievenvergelijking.

Ook heeft u enkele aandachtspunten genoemd ten behoeve van de (latere) vergunningverlening.

U heeft ons in de gelegenheid gesteld het MER/SMB aan te vullen.

Bij besluit van 11 april 2006 hebben wij een aanvulling op het MER/SMB vastgesteld (hierna: de Aanvulling). Bijgevoegd treft u daarvan een exemplaar aan.

De Aanvulling beoogt de tekortkomingen weg te nemen. Zij bevat aanvullende informatie over geluid, luchtkwaliteit, cultuurhistorie, waterhuishouding en natuur. Tevens is het MMA aangepast en is een afzonderlijke voorkeursvariant opgesteld.

Wij verzoeken u de Aanvulling te betrekken bij het door u uit te brengen toetsingsadvies, onder vermelding van genoemd zaaknummer.

Ter informatie delen wij u nog mede dat wij hebben besloten de Aanvulling samen met het MER/SMB vier weken ter inzage te leggen, te weten van 20 april 2006 tot en met 17 mei 2006. Een exemplaar van de Kennisgeving hebben wij eveneens bijgevoegd.

inlichtingen bij dhr. H. Kimmels
e-mail h.kimmels@prv.gelderland.nl
verzonden 13 APR. 2006

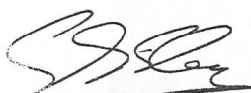
doorkiesnr. (026) 359 98 06

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Wij zien uw advies met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

drs. G.J. Stag
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
onderafdelingshoofd Algemeen Ruimtelijk Beleid
van de afdeling Ruimtelijke Ordening

bijlagen:
- Aanvulling MER/SMB
- Kennisgeving

coll. -/ms
code: 00130172.doc/EB

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieuraapport (MER/SMB) in Staatscourant nr. 217 d.d. 8 november 2005

KENNISGEVING

Milieueffectrapportage zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas; Ontwerp-Partiële herziening van het Streekplan Gelderland 2005 betreffende Over de Maas/West Maas en Waal

Gedeputeerde Staten van Gelderland maken bekend dat zij op 25 oktober 2005 hebben besloten tot:

1. aanvaarding van het milieueffectrapport (MER) Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas;
2. vaststelling van het ontwerp van de Partiële herziening van het Streekplan Gelderland 2005 betreffende Over de Maas/West Maas en Waal.

Inleiding

Voor de winning van beton- en metselzand is in het op 29 juni 2005 door Provinciale Staten vastgestelde streekplan het volgende bepaald:

"(...) De gezamenlijke provincies dienen op grond van deze afspraken in de periode 1999 t/m 2008 143 mln. ton beton- en metselzand winbaar te maken. De taakstelling van de provincie Gelderland voor deze periode is 59 mln. ton. De zandwinlocaties om deze 59 mln. ton te realiseren zijn reeds vergund of in voorbereiding. Door de wijziging in het Rijksbeleid worden voor de periode na 2008 geen taakstellende afspraken meer gemaakt. Dit neemt niet weg dat er wel vraag zal blijven naar beton- en metselzand. Gezien de landelijke bouwgrondstoffenbehoefte en het belang van een goede overgang naar meer marktwerking wordt de zandwinlocatie H1 (Beuningen) overgenomen uit het streekplan 1996 en wordt "Over de Maas" (West Maas en Waal) ruimtelijk mogelijk gemaakt door opname in dit streekplan, gevolgd door een partiële herziening van dit streekplan met een concrete beleidsbeslissing. De doelstelling voor locatie H1 is winning van 30 mln. Ton industriezand. 'Over de Maas' vormt het buitendijks alternatief in de gemeente West Maas en Waal voor de zandwinlocatie F3B (Maasbommel) uit het streekplan 1996."

Omdat de in het streekplan aangekondigde partiële herziening een zogenoemde concrete beleidsbeslissing bevat, moet die herziening worden beschouwd als het eerste ruimtelijk plan dat voorziet in de aanwijzing van een winplaats voor delfstoffenwinning van meer dan 100 hectare. Op grond van wettelijke voorschriften moet voor zo'n plan een milieueffectrapport (MER) worden gemaakt. Dat MER is inmiddels gereed. Voor zowel het MER als de partiële streekplanherziening is een wettelijke procedure voorgeschreven met de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. In verband hiermee wordt deze kennisgeving gedaan.

Het milieueffectrapport (MER)

Het MER Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas is door Gedeputeerde Staten aanvaard en ingeschreven onder zaaknummer 2005 - 005444. Het MER is opgesteld ten behoeve van de vaststelling van de partiële herziening van het Streekplan Gelderland 2005 betreffende Over de Maas/West Maas en Waal. Het MER heeft betrekking op de winning van minimaal 15 miljoen ton beton- en metselzand en realisering van minimaal 140 hectare natuur in de uiterwaarden Over de Maas en Moleneindsche Waard in de gemeente West Maas en Waal. In het MER zijn verschillende alternatieven onderzocht. Het zgn. Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) is gekozen als basis voor de partiële streekplanherziening.

De ontwerp-partiële streekplanherziening

Het gebied waarop deze streekplanherziening betrekking heeft, bestaat uit de uiterwaarden Over de Maas en Moleneindsche Waard, gelegen ten (zuid)westen van Alphen in de gemeente West Maas en Waal. Het plan voorziet erin dat in deze uiterwaarden zandwinning in combinatie met natuurontwikkeling wordt toegestaan.

Terinzagelegging

Zowel de ontwerp-streekplanherziening als het MER, de richtlijnen inzake de inhoud van het MER en de overige daarop betrekking hebbende stukken, liggen gedurende de periode van 10 november 2005 tot 22 december 2005 voor een ieder ter inzage bij:

- de bibliotheek van het provinciehuis, Markt 11 te Arnhem. De bibliotheek is geopend van maandag tot en met vrijdag van 08.30 - 16.30 uur;
- het gemeentehuis van West Maas en Waal, Dijkstraat 11 te Beneden-Leeuwen. De gemeentesecretarie is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.30 - 13.00 uur en alleen op maandag van 16.30 - 18.30 uur;
- het gemeentehuis van Lith, Marktplaats 20 te Lith. De gemeentesecretarie is geopend van maandag t/m vrijdag van 09.00 - 12.00 uur en alleen op donderdag van 17.00 - 19.00 uur.

Procedure/Zienswijzen

Tijdens de bovengenoemde periode kan een ieder zijn zienswijze over zowel het MER als over het ontwerp van de streekplanherziening naar voren brengen. De zienswijzen over het MER kunnen slechts betrekking hebben op de inhoud van het MER (mede gelet op de terzake gestelde regels en gegeven richtlijnen) of op onjuistheden die het rapport bevat. Zienswijzen kunnen naar keuze schriftelijk (wat de voorkeur heeft) of mondeling naar voren worden gebracht. De schriftelijke zienswijzen dienen te worden gericht aan: Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van "zienswijze MER" en/of "zienswijze streekplanherziening Over de Maas". Fax: 026 359 94 80. Per e-mail kan dit alleen maar via: DIS-IB@prv.gelderland.nl (onder vermelding van: REW/RO/BV). Degene die gebruik wil maken van de mogelijkheid om mondelinge zienswijzen naar voren te brengen kan op werkdagen tussen 10.00 uur en 12.00 uur contact opnemen met het secretariaat van de afdeling Ruimtelijke Ordening: tel. 026 359 98 20. Op 8 december 2005 zal - onder voorzitterschap van gedeputeerde Keereweer - een hoorzitting over het MER worden gehouden in hotel De Twee Linden, Zandstraat 100 te Beneden-Leeuwen.

Informatie

Voor nadere informatie over het MER kan contact worden opgenomen met de heer J.A.M. Bouw, tel. nr. 026 359 95 90. Informatie over de ontwerp-streekplanherziening kunt u verkrijgen bij de heer H. Kimmels, tel. 026 359 98 06. Een cd-rom versie van het MER en de ontwerp-streekplanherziening kan (zover de voorraad strekt) kosteloos worden opgevraagd bij de heer T. Rothuizen, tel. 026 359 98 22.

Arnhem, 1 november 2005 - nr. 2005 - 005444.

Gedeputeerde Staten van Gelderland
C.G.A. Cornielje - Commissaris van de Koningin
H.M.D. Brouwer - secretaris

provincie
GELDERLAND

**Kennisgeving van de aanvulling op het milieuraapport (MER/SMB)
in Staatscourant nr. 76 d.d. 19 april 2006**

KENNISGEVING

**Zandwin- en natuurontwikkelingsproject
Over de Maas. Een aanvulling op het
Milieueffectrapport/ Strategische
Milieubeoordeling (MER/SMB)**

Gedeputeerde Staten van Gelderland maken het volgende bekend.

Inleiding

Op 25 oktober 2005 hebben Gedeputeerde Staten het MER/SMB Zandwin- en natuurontwikkelingsplan Over de Maas en het ontwerp van de partiële streekplanherziening Over de Maas/ West Maas en Waal vastgesteld. Beide stukken zijn daarna ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak. Het MER/SMB is voor advies toegezonden aan o.a. de Commissie voor de Milieueffectrapportage (Cie.Mer).

Er zijn 29 zienswijzen ingediend. Op 8 februari 2006 is een hoorzitting gehouden door de Subcommissie Gedachtewisseling Streekplan. Een groot aantal van de zienswijzen heeft betrekking op het MER/SMB. De Cie.Mer heeft te kennen gegeven dat zij enkele (essentiële) tekortkomingen in het MER/SMB heeft geconstateerd. Naar aanleiding hiervan is een aanvulling op het MER/SMB gemaakt (hierna: de Aanvulling), die door Gedeputeerde Staten is vastgesteld op 11 april j.l.

De Aanvulling

De door de Cie.Mer geconstateerde tekortkomingen in het op 25 oktober 2005 vastgestelde MER/SMB hebben betrekking op:

- de invulling van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA);
- de effectbepaling en
- de alternatievenvergelijking.

De Aanvulling beoogt de tekortkomingen weg te nemen. Zij bevat aanvullende informatie over geluid, luchtkwaliteit, cultuurhistorie, waterhuishouding en natuur. Tevens is het MMA aangepast en is een afzonderlijke voorkeursvariant opgesteld. De voorkeursvariant zoals opgenomen in de Aanvulling wijkt op één punt af van de variant die als basis diende voor het ontwerpplan. Doordat de open verbinding met de Maas op een andere plek komt, wordt er meer gebruik gemaakt van getijdenwerking.

Gevolgen voor het (ontwerp)plan

Aangezien het MMA in de Aanvulling is aangepast en een aparte voorkeursvariant is opgenomen, zal de beleidstekst van de partiële streekplanherziening in ieder geval op dat punt enige wijziging moeten ondergaan. Het is de bedoeling van Gedeputeerde Staten de inrichting te laten plaatsvinden volgens de voorkeursvariant, zoals beschreven in de Aanvulling. Daarover zullen zij pas besluiten (d.w.z. een voorstel aan Provinciale Staten doen) nadat de eventuele reacties op de Aanvulling en de ingewonnen adviezen - o.a. van de Cie.Mer - zijn ontvangen.

Terinzagelegging

Gedeputeerde Staten hebben besloten de Aanvulling samen met het MER/SMB vier weken ter inzage te leggen, t.w. van 20 april 2006 tot en met 17 mei 2006.

Een ieder kan de stukken inzien:

- in de bibliotheek van het provinciehuis, Markt 11 te Arnhem. De bibliotheek is geopend van maandag tot en met vrijdag van 08.30 – 16.30 uur;
- in het gemeentehuis van West Maas en Waal, Dijkstraat 11 te Beneden-Leeuwen. De gemeentesecretarie is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.30 – 13.00 uur en alleen op maandag van 16.30 – 18.30 uur; zowel het gemeentehuis in Beneden-Leeuwen als het provinciehuis zijn op 5 mei gesloten;
- in het gemeentehuis van Lith, Marktplaats 20 te Lith. De gemeentesecretarie is geopend van maandag t/m vrijdag van 09.00 – 12.00 uur en alleen op donderdag van 17.00 – 19.00 uur.

Reageren

Een ieder kan gedurende bovengenoemde termijn schriftelijk reageren op de Aanvulling. U kunt uw reactie sturen naar Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van "Aanvulling MER/SMB Over de Maas"

Informatie

Voor nadere informatie over de Aanvulling kan contact worden opgenomen met de heer J.A.M. Bouw, tel. 026 359 95 90 en/of met de heer H. Kimmels, tel. 026 359 98 06.

Meer informatie over het Zandwin- en natuurontwikkelingsproject Over de Maas is te vinden op de provinciale site www.provinciegelderland.nl/beleid/landelijk_gebied/zandwinning.

Arnhem, 12 april 2006, nr. 2005-005444

**provincie
GELDERLAND**

Gedeputeerde Staten van Gelderland
C.G.A. Cornelisse - Commissaris van de Koningin
H.M.D. Brouwer - secretaris

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Gelderland

Besluit: Partiële herziening van het streekplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C16.1

Activiteit: De Provincie Gelderland is voornemens in de Maasuiterswaarden 'Over de Maas' en 'Moleneindse Waard', gelegen op de noordoever van de Maas in de gemeente West Maas en Waal, beton- en metselzand te winnen in combinatie met natuurinrichting van het gebied.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 26 maart 2003

richtlijnenadvies uitgebracht: 17 mei 2003

richtlijnen vastgesteld: 14 oktober 2003

kennisgeving MER/SMB: 8 november 2005 en 19 april 2006

toetsingsadvies uitgebracht: 24 april 2006

Bijzonderheden: De Commissie is van oordeel dat in het MER/SMB tesamen met de aanvulling de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming. Aanvankelijk constateerde de Commissie in het MER/SMB enkele essentiële tekortkomingen. Deze hadden betrekken op de invulling van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma), de effectbepaling en de alternatievenvergelijking. De aanvulling op het MER/SMB voorziet in de benodigde informatie.

Samenstelling van de werkgroep:

drs.ir. B.A.H.V. Brorens

ir. C. van der Giessen

ir. J.A. Huizer

drs. M.A. Kooiman

drs. R.H.J. Mooren

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dr. N.P.J. de Vries

Secretaris van de werkgroep:

dr. G.P.J. Draaijers

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20051115	Nederlandse Kano Bond	Utrecht	20051201
2.	20051205	Rodruza BV	Nijmegen	20051228
3.	20051207	K. van den Boogaard	Alphen	20051228
4.	20051215	Koninklijk Verbond van Nederlandse Baksteenfabrikanten	Velp	20051228
5.	20051215	Nederzand BV	Beuningen	20051228
6.	20051216	Gemeente Lith	Lith	20051228
7.	20051219	Fam. Scherpenzeel-Meiling	Lith	20051228
8.	20051220	Th.C.J. Bierlaagh	Alphen	20051228
9.	20051217	Th. Vlek	Heerewaarden	20051228
10.	20051219	Stg. Rechtsbijstand namens dhr. De Keijzer	Dreumel	20051228
11.	20051210	T. Geerts	Maren-Kessel	20051228
12.	20051215	Bewonersvereniging Zanderover	Lith	20051228
13.	20051206	Parce Research	Maren-Kessel	20051228
14.	20051217	Fam. Tiemersma	Lith	20051228
15.	20051217	Fam. Bouw	Lith	20051228
16.	20051221	Gemeente West en Waal	Beneden-Leeuwen	20051228
17.	20051220	Arag Rechtsbijstand namens verschillende cliënten	Lith	20051228
18.	20051220	H.J.A. Remers	Alphen	20051228
19.	20051220	A. van den Hurk en N. Berns	Alphen	20051228
20.	20051220	Fam. Wouters	Alphen	20051228
21.	20051220	Vereniging van aanwonenden aan het ontzandingproject "Over de Maas" in de provincie Gelderland	Alphen	20051228
22.	20051221	Fam. Lauwen	Lith	20051228
23.	20051222	H.A.M. Salden	Lith	20051228
24.	20051220	NUON	Amsterdam	20051228
25.	20051220	Fam. Tiemersma	Lith	20051228
26.	20051221	Waterschap Rivierenland	Lienden	20051228
27.	20051221	Zandzuigbedrijf Gasselte BV	Gieten	20051228
28.	20051220	Y. Groot en M.M. Prinsen	Lith	20051228
29.	20051222	Fam. Raab-van Sleuwen	Lith	20051228
30.	20051221	Gelderse Milieufederatie	Arnhem	20060117

Toetsingsadvies over het milieuraapport (MER/SMB) Zandwin- en Natuurontwikkelingsplan "Over de Maas" en de aanvulling daarop

De Provincie Gelderland is voornemens om via een partiële streekplanherziening de winning van beton- en metselzand mogelijk te maken in de Maasuiterswaarden 'Over de Maas' en 'Moleneindse Waard', gelegen op de noordoever van de Maas in de gemeente West Maas en Waal. De zandwinning zal geschieden in combinatie met natuurinrichting van het gebied.

ISBN 90-421-1678-1